

uitoefenen. In dezen locus ligt het aanknooppingspunt voor de geheele Gereformeerde rechtsleer.

II. Hierbij hebben we ook te doen met den *invloed der zonde op 't Regimen Dei*. Vóór de zonde ging dit Regimen Dei gelijkelijk over alle schepselen, over niet gevallen engelen, over natuur- en dierenwereld, maar door de zonde heeft het Regimen Dei een aanmerkelijke wijziging ondergaan. De aanwijzing daarvan is te vinden, waar over de Gratia Communis gehandeld wordt.

Onder *Gratia communis* verstaan we het bestel Gods, dat aan al het menschelijk geslacht ten goede komt; onder *Gratia specialis* of Particularis de zaliging van Gods uitverkorenen.

(In de volgende § zal de Gratia communis nader uitgewerkt worden).

Tot die Gratia communis behoort ook de instelling der overheden, Cf. Confessie Art. 36. Zonder zonde geen koningen of vorsten. Daarom vloeit de macht van de overheid voort, uit wat besproken wordt bij de Gratia communis.

III. Er wordt in de Heilige Schrift buiten het Regimen Dei en de instelling der overheid als uitvloeisel van de Gratia communis zeer in den breede over deze zaak gehandeld in de leer van het *Regnum Christi*, regnum gloriae, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Dit moet niet overdrachtelijk opgevat, maar in den eigenlijken zin des woords, dat ὁ Χριστὸς κυριεύσει καὶ βασιλεύσει.

Volgens de voorstelling der Schrift zal er eens een tijd komen, dat de aardsche vorsten verdwijnen. Één koning treedt dan in hun plaats, één rijk van Christus treedt dan in de plaats voor alle rijken, zoo voor alle volken één volk, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, het volk Gods.

Theologisch moet onze blik op de Schrift zijn. Bij het recht en bij den magistraat toch moet men weten, waarop de instelling van het recht en den magistraat heendoelt, om zoo het karakter, dat zij dragen, te bepalen. In dit verband hebben we dus ook hier te maken met den locus van de Christocratie.

Waar hoort dan de locus de Magistratu thuis?

Het antwoord daarop kan tweeledig zijn:

1° We kunnen er geen aparten locus van maken, maar elk der drie bovengenoemde deelen behandelen bij den locus de Providentia, de Gratia communis en de Regno Christi.

2° Wil men daarentegen om het hoog belang dezen locus afzonderlijk nemen, dan is deze locus *het raadzaamst* ingeschakeld *achter de Communis Gratia*: niet bij den locus de Providentia, daar het er weinig op aankomt te weten, hoe het recht zou geweest zijn buiten de zonde om; ook niet bij het Regnum Christi, immers daar komt het alleen aan op het verdwijnen van de potestas civilis. 't Beste is dus achter de Communis Gratia dezen locus te behandelen en dan bij den Locus de Providentia en bij het Regnum Christi de bepaalde relaties